

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 26 » 11 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЛАСТИЧНА АНАТОМІЯ

для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02186554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2266/20

(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 2020 р.

Київ – 2020

Розробник: Прохорова Наталія Анатоліївна, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Прохорова Наталія Анатоліївна, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 7 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

«___» _____ 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Анастасія ВАРИВОНЧИК

Робочу програму перевірено
«___» _____ 2020 р.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ІПБ), «___» 20__ р., протокол № ___

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ІПБ), «___» 20__ р., протокол № ___

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ІПБ), «___» 20__ р., протокол № ___

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ІПБ), «___» 20__ р., протокол № ___

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	Вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	4	
Семестр	7	
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	2	
Обсяг годин, в тому числі	60	
Аудиторні	28	
Модульний контроль	4	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	28	
Форма семестрового контролю	Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Пластична анатомія» – ознайомити студентів із характерними особливостями конструктивно-анатомічної будови людини, законами передачі конструкції його рухів, допомогти набути практичних навичок зображення людського тіла, використовуючи виразні засоби рисунка у поєднанні із знаннями з пластичної анатомії.

Завдання навчальної дисципліни спрямовано на вивчення і набуття базових знань з дисципліни «Пластична анатомія». Ознайомлення з основними напрямками розвитку науки з дисципліни «Пластична анатомія» у вивченні методів і методики роботи зі студентами, формування цілісного бачення і уявлення, розвиток художнього смаку і навичок в роботі над творчими завданнями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності	ЗК 7	Універсальна: здатність самостійно виявляти, висувати й вирішувати проблеми, планувати та розподіляти час; здатність застосовувати знання на практиці, приймати обґрунтовані рішення; готовність адаптуватися і діяти у нових ситуаціях, виявляти і брати на себе ініціативу, підтримувати та зміцнювати дух підприємництва, об'єктивно здійснювати самооцінку та оцінювати якість роботи інших.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 2	Естетико-культурологічна: здатність до естетизації середовища та активної участі у соціокультурному житті; здатність виявляти художні знання, які відображають видову специфіку та взаємодію візуальних мистецтв; здатність до формування сучасного художньо-творчого мислення, застосування набутих знань на практиці.
--	------	---

3. Результати навчання за дисципліною

Студент повинен знати:

- форму та назви поверхових м'язів: голови, тулуба, тислового поясу, верхніх і нижніх кінцівок;
- пропорції: дитячі, жіночі, чоловічі;
- пластику тіла: голови, тулуба, тислового поясу, тазу, верхніх та нижніх кінцівок;
- симетричні та асиметричні положення тіла;
- положення тіла у стані руху та спокою (динаміка і статика).

Вміти:

- оперувати поняттями, термінами пластичної анатомії, обґрунтовувати власну точку зору;
- аналізувати графічно-образну та об'ємно-образну форму тіла та його складових;
- будувати на площині тіло людини, користуючись технікою академічного рисунку;
- малювати форму кісток, м'язів і черепа;
- малювати тіло людини з урахуванням пропорційних співвідношень його частин;
- передавати пластику частин тіла людини: голови, тулуба, тислового поясу, тазу, верхніх і нижніх кінцівок;
- передавати вирази стану людини, обумовлені функціями м'язів;
- малювати тіло людини у стані руху та спокою.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність діяти в соціумі з урахуванням світоглядних орієнтирів інших членів суспільства, організувати самостійне навчання і працю.
ПРН 2	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на актуальні проблеми соціуму, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 3	Володіння методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності. Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 6	Здатність до навчання та самостійної науково-дослідної діяльності
ПРН 7	Знання сучасних наукових досягнень, в тому числі у міждисциплінарній галузі, здатність вести самостійну дослідницьку діяльність у галузі мистецтва на базі

	отриманих знань з фахових дисциплін
ПРН 9	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів візуального мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 15	Володіння фаховою термінологією, методами та прийомами професійної діяльності, здатність відповідати за результати своєї праці.
ПРН 17	Здатність взаємодіяти з оточуючим соціальним середовищем, будувати партнерські стосунки на засадах толерантності, взаємоповаги та співтворчості.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовний модуль I. Закономірності та функції м'язів людини							
Тема 1. М'язова система людини. Форми м'язів. Пластичне значення м'язів	2	2					
Тема 2. Начерки із зображенням різних видів кріплення м'язів на кістках, користуючись анатомічними таблицями і схемами	8			4			4
Тема 3. Рисунок м'язів шиї людини	8			4			4
Тема 4. Рисунок м'язів тулуба людини.	12			6			6
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	32	2		14			14
Змістовий модуль II. Пластика тіла людини. Пропорції.							
Тема 5. Статика і динаміка тіла людини. Рух і пластика верхніх кінцівок, плечового поясу, нижніх кінцівок і тазу. Начерки верхньої кінцівки у різних положеннях	8			4			4
Тема 6. Начерки тазу і нижньої кінцівки з натури	8			4			4
Тема 7. Начерки людини у русі та у спокої	10			4			6
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	28			12			14
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>							
Усього	60	2		26			28

5. Програма навчальної дисципліни
Змістовий модуль I. Закономірності та функції м'язів людини
Тема 1. М'язова система людини. Форми м'язів.

Пластичне значення м'язів (2 год.)

Жувальні м'язи, мимічні м'язи, діафрагма, м'язи живота, м'язи спини, двоголовий м'яз, триголовий м'яз, чотириголовий м'яз, кравецький м'яз, литковий м'яз. Будова м'язів. Форма і розмір.

Література: основна [1,2,3,4,5]
додаткова [1,2,3,4]

Тема 2. Начерки із зображенням різних видів кріплення м'язів на кістках, користуючись анатомічними таблицями і схемами (4 год.)

Методичні матеріали: альбом рисунків з пластичної анатомії. Зразки робіт майстрів, Схеми м'язів людини, Скелет людини у натуральний розмір, педагогічний рисунок.

Мета: Вивчення закономірностей та функцій м'язів людини.

Завдання: Передати на площині основні пропорції скелетних м'язів людини.

Література: основна [1,2,3,4,5]
додаткова [1,2,3,4]

Тема 3. Рисунок м'язів шиї людини (4 год.)

Формат А-3, Графітний олівець

Постановка: Зразки робіт майстрів, схеми м'язів шиї людини, скелет людини в натуральний розмір, педагогічний рисунок.

Мета: Вивчення закономірностей та функцій м'язів людини.

Завдання: Передати на площині основні пропорції скелетних м'язів шиї людини.

Література: основна [1,2,3,4,5]
додаткова [1,2,3,4]

Тема 4. Рисунок м'язів тулуба людини (6 год.)

Формат А-3, Графітний олівець

Постановка: Зразки робіт майстрів, схеми м'язів тулуба людини, скелет людини в натуральний розмір, педагогічний рисунок.

Мета: Вивчення закономірностей та функцій м'язів людини.

Завдання: Передати на площині основні пропорції скелетних м'язів тулуба людини.

Змістовий модуль II. Пластика тіла людини. Пропорції.

Тема 5. Статика і динаміка тіла людини. Рух і пластика верхніх кінцівок, плечового поясу, нижніх кінцівок і тазу.

Начерки верхньої кінцівки у різних положеннях (4 год.)

Формат А-3, Графітний олівець

Постановка: Зразки робіт майстрів, схеми м'язів верхньої кінцівки людини, скелет людини в натуральний розмір, педагогічний рисунок.

Мета: Вивчення закономірностей та функцій м'язів верхньої кінцівки людини.

Завдання: Анатомічний рисунок м'язової системи верхньої кінцівки людини. Передати на площині основні пропорції скелетних м'язів верхньої кінцівки людини.

Література: основна [1,2,3,4,5]
додаткова [1,2,3,4]

Тема 6. Начерки тазу і нижньої кінцівки з натури (4 год.)

Формат А-3, Графітний олівець

Постановка: Зразки робіт майстрів, схеми м'язів тазу і нижніх кінцівок людини, скелет людини в натуральний розмір, педагогічний рисунок.

Мета: Вивчення закономірностей та функцій м'язів людини.

Завдання: Анатомічний рисунок м'язової системи людини. Передати на площині основні пропорції скелетних м'язів тазу і нижніх кінцівок людини.

Література: основна [1,2,3,4,5]
додаткова [1,2,3,4]

Тема 7. Начерки людини у русі та у спокої (4 год.)

Формат А-3, Графітний олівець

Постановка: Зразки робіт майстрів, схеми м'язів тіла людини, скелет людини в натуральний розмір, педагогічний рисунок.

Мета: Вивчення закономірностей та функцій м'язів людини.

Завдання: Зробити начерки людини в різних рухах (статичних і динамічних), врисовуючи скелет.

Література: основна [1,2,3,4,5]
додаткова [1,2,3,4]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль I		Модуль II	
		Кількість одиниць	Максималь на кількість балів	Кількість одиниць	Максималь на кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1		
Відвідування семінарських занять	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування практичних занять	1	7	7	6	6
Робота на семінарському занятті	10	Не передбачено навчальним планом			
Робота на практичному занятті	10	7	70	6	60
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом			
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-	118	-	106
Максимальна кількість балів:		224 + 204 (бали за 6 семестр) = 428			
Розрахунок коефіцієнта:		428 : 100 = 4,28			

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль I. Закономірності та функції м'язів людини

1. Начерки із зображенням різних видів кріплення м'язів на кістках, користуючись анатомічними таблицями і схемами. Копії начерків з методичного посібника..... 5 б.
2. Копії рисунків м'язів шиї людини з методичного посібника 5 б.
3. Копії рисунків м'язів тулуба людини з методичного посібника..... 5 б.

Змістовий модуль IV. Пластика тіла людини. Пропорції.

4. Статика і динаміка тіла людини. Замальовки верхньої кінцівки..... 5 б.
5. Замальовки нижньої кінцівки 5 б.
6. Замальовки людини в русі..... 5 б.

Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I. Закономірності та функції м'язів людини.		
Начерки із зображенням різних видів кріплення м'язів на кістках, користуючись анатомічними таблицями і схемами. Копії начерків з методичного посібника 4 год.	модульний контроль	5
Копії рисунків м'язів шиї людини з методичного посібника 4 год.	модульний контроль	5

Копії рисунків м'язів тулуба людини з методичного посібника <i>6 год.</i>	модульний контроль	5
Змістовий модуль II. Пластична анатомія таза і нижньої кінцівки		
Статика і динаміка тіла людини. Замальовки верхньої кінцівки <i>4 год.</i>	модульний контроль	5
Замальовки нижньої кінцівки <i>4 год.</i>	модульний контроль	5
Замальовки людини в русі <i>6 год.</i>	модульний контроль	5
<i>Разом: 28 год.</i>		<i>Разом: 30 балів</i>

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. своєчасність виконання навчальних завдань;
2. повний обсяг їх виконання;
3. якість виконання навчальних завдань;
4. самостійність виконання;
5. творчий підхід у виконанні завдань;
6. ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється по закінченні модуля у вигляді перегляду робіт за визначений період за елементами змістового модулю.

Критерії оцінювання модульного контролю наведено у таблиці.

Критерії оцінювання	Кількість балів
Роботи відповідають завданням, оригінальні за композицією, охайні.	21 – 25
Роботи відповідають завданням, відчувається творчий підхід до виконання, але є несуттєві недоліки в композиційних побудовах.	17 – 20
Достатній рівень виконання композиції, проте є суттєві композиційні недоліки, невдалий вибір прийомів.	13 – 16
Роботи частково відповідають завданням, невдалий вибір прийомів, значні технічні помилки.	9 – 12
Низький рівень виконання робіт. Невиразність композиції, відсутність цілісності мотиву, неохайність виконання.	5 – 8
Роботи не відповідають завданням, роботи неохайні, значні композиційні та технічні, технологічні помилки, не завершені.	1 – 4

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

У 7 семестрі семестровий контроль з навчальної дисципліни «Пластична анатомія» передбачено у формі підсумкового модульного контролю (заліку), який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом дисципліни.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FХ	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «ПЛАСТИЧНА АНАТОМІЯ»

Модулі	Модуль І				Модуль ІІ				
Назва модуля	Закономірності та функції м'язів людини				Пластика тіла людини. Пропорції				
Теми лекцій	Тема 1. М'язова система людини. Форми м'язів. Пластичне значення м'язів (відвідування – 1 бал)								
Теми практичних занять	Тема 2. Начерки із зображенням різних видів кріплення м'язів на кістках, користуючись анатомічними таблицями і схемами (відвідування – 2 бали + 20 балів за роботу)				Тема 3. Рисунок м'язів шиї людини (відвідування – 2 бали + 20 балів за роботу)	Тема 4. Рисунок м'язів тулуба людини (відвідування – 3 бали + 30 балів за роботу)	Тема 5. Статика і динаміка тіла людини. Рух і пластика верхніх кінцівок, плечового поясу, нижніх кінцівок і тазу. Начерки верхньої кінцівки у різних положеннях (відвідування – 2 бали + 20 балів за роботу)	Тема 6. Начерки тазу і нижньої кінцівки з натури (відвідування – 2 бали + 20 балів за роботу)	Тема 7. Начерки людини у русі та у спокої (відвідування – 2 бали + 20 балів за роботу)
Самостійна робота		ПП. 6.2. (5 балів)	ПП. 6.2. (5 балів)	ПП. 6.2. (5 балів)	ПП. 6.2. (5 балів)	ПП. 6.2. (5 балів)	ПП. 6.2. (5 балів)		
Види поточного контролю	МКР №1 (25 балів)				МКР №2 (25 балів)				
Кількість балів за модуль	118 балів				106 балів				
Підсумковий рейтинговий бал	224 + 204 (бали за 6 семестр) = 428 балів (коефіцієнт визначення успішності: 428 : 100 = 4,28)								

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Барчаи Е. Анатомия для художников. Пособие / Е. Барчаи – 2001. – 344 с. (Нааявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/1063/>)
2. Дюваль М. Анатомия для художников / М. Дюваль. – М.: Издательство В. Шевчук, 2001. – 355 с., ил. (Нааявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/765/>)
3. Рид У. Фигура. Методика рисования и построения / Пер. с англ.; Худ. обл. М. В. Драко. – Мн.: ООО «Попурри», 2000. – 144 с.: ил. – (Серия «Школа Рисования») (Нааявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2656/>).
4. Харт К. Анатомия для художника: совсем просто / Пер. с англ. В. И. Кашкан; Худ. обл. М. В. Драко. – Мн.: ООО «Попурри», 2002. – 144 с.: ил. (Нааявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2756/>).
5. Чиварди Д. Рисунок. Художественный образ в анатомическом рисовани / Д. Чиварди. – М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2002. – 168 с., илл. (Серия «Классическая библиотека художника») (Нааявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/3259/>).

Додаткова:

1. Берн Х. Динамическая анатомия для художников./Х. Берн – М.: Астрель, 2001. – 305 с.
2. Кузнецов А. Ю. Атлас анатомии человека для художников: Серия «Школа изобразительного искусства» / А. Ю. Кузнецов. – Ростов н/Д: издательство «Феникс», 2002. – 160 с.
3. Ли Н. Г. Основы учебного академического рисунка: учебник для студ. высш. уч. завед. / Н. Г. Ли. – М.: Эксмо, 2008. – 478 с.: ил.
4. Мірчук З. П., Мірчук М. В. Анатомія людини. Навчальний посібник./ З. П. Мірчук, М. В. Мірчук – Дрогобич: Вимір, 2007. – 327 с.